

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

TALABALARDA KREATIVLIK QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIIY PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

N. N. Bahriyeva

O‘zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti

Psixologiya kafedrası o‘qituvchisi

E-mail:nafisabahriyeva@gmail.com

S. M. Qaxxorova

O‘zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti

Psixologiya yo‘nalishi 1-bosqich talabasi

E-mail:sitorakaxxorova@gmail.com

DEVELOPING MODERN COMMUNICATIVE SKILLS IN SPECIALIST

Psychologists N.N. Bahrieva,

Teacher at the Department of Psychology,

Uzbekistan-Finland Pedagogical Institute

Email:nafisabahriyeva@gmail.com .

S. M. Qahhorova,

First-year student of the Psychology program,

Uzbekistan-Finland Pedagogical Institute

Email:sitorakaxxorova@gmail.com

РАЗВИТИЕ СОВРЕМЕННЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У СПЕЦИАЛИСТОВ- ПСИХОЛОГОВ

Н. Н. Бахриева, преподаватель кафедры психологии, Узбекистано-

Финляндский педагогический институт

Email:nafisabahriyeva@gmail.com

С.М.Каххорова, студентка первого курса направления психологии,

Узбекистано-Финляндский педагогический институт

Email:sitorakaxxorova@gmail.com

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarning ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishga ta'sir qiluvchi ijtimoiy-psixologik xususiyatlar tahlil qilinadi. Unda ijodiylikni shakllantirishda kognitiv, emotsional va ijtimoiy omillarning roli o'rganilib, ta'lim muhiti, tengdoshlar bilan o'zaro munosabatlar va psixologik qo'llab-quvvatlashning ahamiyati yoritiladi. Ijodkorlikni baholash uchun qo'llaniladigan turli metodologiyalar ko'rib chiqilib, empirik tadqiqotlar natijalari tahlil qilinadi. Maqola ta'lim jarayonida ijodiylikni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: ijodkorlik, ijtimoiy-psixologik xususiyatlar, talabalar, kognitiv rivojlanish, emotsional intellekt, ta'lim muhiti, motivatsiya, muammolarni hal qilish ko'nikmalari

Abstract:

Socio-psychological analysis of the impact on the development of students' creative skills in students' creative writings. It explores the role of cognitive-emotional and social experience in fostering creativity, and highlights the importance of the learning environment, peer relationships, and physical support. The results of the analysis can be considered the different methodologies obtained for the application of creativity. The article ends with recommendations for the development of creativity in the educational process.

Keywords: creativity, socio-psychological characteristics, students, cognitive development, emotional intelligence, learning environment, motivation, problem solving skills

Аннотация:

В данной статье анализируются социальные-психологические особенности, влияющие на развитие творческих способностей студентов. В ней рассматривается роль когнитивных, эмоциональных и социальных факторов в формировании креативности, подчеркивается значение образовательной среды, взаимодействия со сверстниками и психологической поддержки. Рассмотрены различные методики, используемые для оценки креативности, и

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

проанализированы результаты эмпирических исследований. Статья завершается рекомендациями по развитию творческих способностей в образовательном процессе.

Ключевые слова: креативность, социально-психологические характеристики, учащиеся, когнитивное развитие, эмоциональный интеллект, среда обучения, мотивация, навыки решения проблем

Ijodiylik talabalar uchun muhim ko'nikma bo'lib, u tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va innovatsiyalar yaratish imkonini beradi. U kognitiv qobiliyatlar, emotsional intellekt va ijtimoiy munosabatlar kabi turli ijtimoiy psixologik omillar ta'sirida rivojlanadi. Ushbu omillarni tushunish o'qituvchilarga ijodkorlikni samarali rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqishda yordam beradi. Ushbu maqolada talabalar ijodkorligini shakllantirishga ta'sir qiluvchi ijtimoiy psixologik xususiyatlar va ularning ta'lim jarayoniga ta'siri o'rganiladi. Zamonaviy mehnat bozorida ijodiylik talabining ortib borishi ta'lim muassasalarining bu masalaga alohida e'tibor qaratishini zarur qiladi.[1] Talabalarda ijodkorlik psixologik xususiyatlari ko'nikmalarining shakllanishining ijtimoiy Ijodkorlik muammolarni hal qilish, moslashuvchanlik va innovatsion fikrlashni rivojlantirishga yordam beradigan muhim ko'nikma hisoblanadi. Bu jarayon turli ijtimoiy-psixologik omillar, jumladan, shaxsning kognitiv qobiliyatlari, atrof-muhit ta'siri va hissiy rivojlanish bilan bog'liq. Ijodkorlik shakllanishining psixologik jihatlari Talabalarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishga bir qancha psixologik omillar ta'sir ko'rsatadi. Kognitiv moslashuvchanlik turli fikrlash usullarini qo'llash va yangi nuqtai nazarlarga moslashish qobiliyati. Aqliy hujum (brainstorming) va divergent fikrlashni rivojlantirish moslashuvchanlikni oshiradi. Tasavvur va o'ziga xoslik- Talabalarga yangi g'oyalarni o'rganish va tadqiq qilish imkoniyati berilganda, ijodiy fikrlash rivojlanadi.

Qiziquvchanlikni rag'batlantirish va ochiq savollarga asoslangan yondashuv asl fikrlarni shakllantirishga yordam beradi. Hissiy intellect o'z his-tuyg'ularini anglash va boshqarish ijodiy fikrlashga bevosita ta'sir qiladi. Ijobiy hissiyotli muhit tavakkal qilish va yangi g'oyalarni ilgari surishga imkon yaratadi. Ichki motivatsiya tashqi

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

rag'batlarga emas, balki tabiiy qiziqish asosida o'rganish ijodiy rivojlanish uchun muhim. Talabalarga o'z yo'nalishlarini tanlash imkoniyati berish va ularni qiziqtirgan mavzularda ishlashga rag'batlantirish ijodkorlikni mustahkamlaydi.[2] Ijodkorlik shakllanishining ijtimoiy jihatlar talabalarining ijodkorligini rivojlantirishga ijtimoiy muhit va o'zaro muloqot katta ta'sir ko'rsatadi: hamkorlikda o'rganish guruh muhokamalari, jamoaviy loyihalar va o'zaro fikr almashish yangi g'oyalar paydo bo'lishiga yordam beradi. Boshqa nuqtai nazarlar bilan tanishish ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhiti ochiq va ijodiy yondashuvni qo'llab-quvvatlaydigan sinf muhiti talabalarini tavakkal qilish va o'z g'oyalarini sinab ko'rishga undaydi. O'qituvchilarning doimiy rag'batlantirishi va konstruktiv fikr-mulohazasi muhim ahamiyatga ega. Madaniy va ijtimoiy ta'sirlar jamiyatning qadriyatlari, an'analari va kutilmalari talabalarining ijodiy salohiyatini shakllantiradi. Turli madaniy tajribalarga ega bo'lish ijodiy ifodani kengaytiradi. Oila va ota-onaning qo'llab-quvvatlashi bolalarning yangi g'oyalarni o'rganishiga imkon yaratish ijodiy rivojlanishiga yordam beradi. Mustaqil fikrlashni rag'batlantiradigan ota-onalar talabalarining muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. [3]

Ijodkorlik rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi omillar Ijodiy fikrlash muhim bo'lishiga qaramay, uning rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi ba'zi ijtimoiy-psixologik muammolar mavjud:

Qotib qolgan ta'lim tizimi– Standartlashtirilgan testlarga haddan tashqari e'tibor qaratish ijodiy ifodani cheklaydi

Muvaffaqiyatsizlik qo'rquvi– Talabalar tanqid yoki rad etilish qo'rquvi sababli tavakkal qilishdan cho'chishi mumkin.

Yetarli rag'bat yo'qligi– Agar o'qituvchilar yoki ota-onalar ijodiy faoliyatni rag'batlantirmasa, ijodiy ko'nikmalar rivojlanmaydi.

Ijtimoiy bosim jamiyatdagi an'anaviy yondashuvlar o'ziga xos fikrlashni cheklashi mumkin. [4] Talabalarda ijodkorlikni rivojlantirish strategiyalari Ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun o'qituvchilar va ota-onalar quyidagi usullardan foydalanishlari mumkin. Qiziquvchanlikni rag'batlantirish talabalarga erkin savollar berish va yangi g'oyalarni o'rganish imkoniyatini yaratish. Divergent fikrlashni

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

rivojlantirish, talabalarga muammolarni turli xil yondashuvlar bilan hal qilishni o'rgatish. Ijodiy ta'lim usullarini qo'llash hikoya qilish, rolli o'yinlar, eksperimentlar va loyihaviy faoliyatdan foydalanish. Xavfsiz o'rganish muhitini yaratish xatolarning o'rganish jarayonining bir qismi ekanligini talabalar tushunishlari kerak. O'zini ifodalash imkoniyatini yaratish san'at, musiqiy ijod, yozma ishlar va boshqa ijodiy faoliyatlar orqali talabalarga o'z fikrlarini erkin ifodalashga sharoit yaratish. [5] Talabalarda ijodkorlik shakllanishi murakkab jarayon bo'lib, unga kognitiv, hissiy va ijtimoiy omillar ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilar, ota-onalar va jamiyat birgalikda ishlash orqali talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishlari mumkin. Buning uchun ularga tavakkal qilishga, o'z g'oyalarini sinab ko'rishga va yangilik yaratishga imkoniyat berish zarur. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, ijobiy ta'lim muhiti ijodiy rivojlanishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Emotsional qo'llab-quvvatlash, konstruktiv fikr mulohazalar va jamoaviy faoliyat talabalar ijodiy qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi. Ushbu natijalar Vigotskyning ijtimoiy-madaniy nazariyasi bilan mos keladi, chunki unda ijtimoiy o'zaro munosabatlar kognitiv rivojlanishda muhim ekanligi ta'kidlanadi.[6]

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ijtimoiy-psixologik omillar talabalar ijodiy ko'nikmalarining shakllanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Ijodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash uchun quyidagi tavsiyalar beriladi: iqtidor O'sish fikrlash tarzini shakllantirish: O'qituvchilar mehnat va qat'iyatlilikni ustidan qo'yib, uzluksiz o'rganish va ijodiylik madaniyatini rivojlantirishlari kerak. Ijodiy mashqlarni kiritish: Muntazam ijodiy vazifalar, brainstorming sessiyalari va fanlararo loyihalar ta'lim jarayoniga integratsiya qilinishi lozim. O'qituvchilarni o'qitish dasturlarini kengaytirish: O'qituvchilarni ijodiy fikrlashni rag'batlantirish bo'yicha o'qitish lozim. Baholash tizimini diversifikatsiya qilish: An'anaviy testlardan tashqari, portfoliolar va loyiha asosidagi baholash tizimlari joriy etilishi kerak. Ijodiylik nafaqat ta'lim jarayonining tarkibiy qismi, balki talabalarning hayoti davomida qo'llaydigan muhim ko'nikma hisoblanadi.

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th March, 2025

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017-йил 7-февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар Стратегияси тўғрисида”ги ПФ–4947-сон Фармони // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017й., 6-сон, 70-модда.
2. Бубенов А.В. Коммуникационная культура: Философско методологический анализ Электронный ресурс.: дис. канд. философ, наук. М., 2006.
3. Барышева Т.А., Жигалов Ю.А. Психолого-педагогические основы развития креативности. СПб, 2006.– С. 285.
4. Ибрагимова Г.Н. Интерфаол уқитиш методлари ва технологиялари асосида талабаларнинг креативлик қобилиятларини ривожлантириш. / Монография.– Т.: “Фан ва технологиялар”, 2016.– Б. 77.
5. Maslow A. The Farther Reaches of Human Nature NY: Viking, 1971. Harmondworth, Eng: Penguin Books, 1973. Contents.
6. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования // Народное образование. 2003.– № 2.– С.58–64.